

Kan fagetiske prinsipper bidra til at flere psykologer våger å ytre seg i offentligheten?

Jørgen Flor

psykolog ved Regional sikkerhetsavdeling OUS, forfatter av boken Skadelige samtaler og medlem av Fagetisk råd i Norsk psykologforening. Han er en av flere stemmer som svarer på fagetiske spørsmål i denne spalten.

Kristian Utrimark

illustratør

Rettesnor Med fagetiske prinsipper som rettesnor ønsker Jørgen Flor lykke til med formidlingen din i fremtiden. Foto: Nora Skjerdingsstad

Helseråd via Snapchat, «fjerndiagnostikk» av Donald Trump og psykologer som formidler budskap på TikTok og Instagram. Noen av våre modigste kolleger driver fagutøvelse i langt mer krevende farvann enn de fleste av oss.

Samtidig er det mange som vegrer seg for å skrive eller uttale seg i offentligheten. Noen vil gjerne ha så godt faglig belegg som mulig for det de skriver, slik at risikoen for imøtegåelse blir så lav som mulig. Andre er bekymret for å bli «sanksjonert» av kolleger, for eksempel på interne, analoge eller digitale møteplasser. Men fordi psykologisk kunnskap er etterspurt, blir konsekvensen av slik vegring at søkelyset blir konsentrert på veldig få fagpersoner. Da går offentligheten glipp av det spennende mangfoldet i faget vårt.

Våre fagetiske prinsipper sier ikke noe direkte om hvordan opptre i mediene

Våre fagetiske prinsipper sier ikke noe direkte om hvordan opptre i mediene. På et vis kan prinsippene fremstå som gammelmodige. De er generelle og blir ikke konkrete i henhold til de helt særegne utfordringene et digitalt psykologliv gir. Min hypotese er at fagetikken likevel kan hjelpe.

Hvis du velger å skrive et innlegg, svare på en intervjuforespørsel eller deltar i sosiale medier – hvordan kan du sørge for å vise respekt for andres kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise? At du respekterer andre yrkesgruppers kompetanse? Dette kan leses ut av det etiske prinsippet om respekt.

Titulert som psykolog er det mange som vil ta kontakt for å dele personlige historier eller be om din hjelp på indirekte vis. Det stiller store krav til det å være redelig, tydelig, saklig og nøyaktig om egen rolle. I Aftenposten før jul kunne vi lese hvordan psykologen Maria Østhassel, som står bak «Psyktdeg» på TikTok og Instagram, har løst dette: De som kontakter henne, får beskjed om at hun ikke «*gir helsehjelp ved å svare følgerne personlig. Du blir også bedt om å ikke dele sensitive opplysninger*». Så enkelt kan det altså gjøres.

Jeg vil også nevne et etisk prinsipp som handler om faglig kompetanse. Det står skrevet at vi psykologer realistisk skal kunne vurdere med hvilken kompetanse vi skal påta oss ulike oppgaver. Når det gjelder faglig formidling, debatt i offentligheten og deltakelse i sosiale medier i kraft å være psykologer, skulle jeg mene at vi i aller høyeste grad har slik tilstrekkelig kompetanse. Ikke minst er vi ivoende nysgjerrige på andres perspektiver, og vi behersker dialogformen. Dette burde gjøre oss godt i stand til å ivareta nettopp respekt for den eller dem vi skriver til eller diskuterer med. Med fagetiske prinsipper som rettesnor ønsker jeg derfor lykke til med din formidling i tiden som kommer. Ditt bidrag trengs!

Fagetiske spørsmål? Send dem til etikk@psykologtidsskriftet.no